

Programma bijeenkomst 'Autisme na de 50: Omgaan met een dubbel stigma'

Datum : **dinsdag 31 maart 2026**

Tijd : 13:00 - 17:00 uur

Locatie : Domstad te Utrecht

Titel : Autisme na de 50: Omgaan met dubbel stigma

Deze bijeenkomst 'Autisme na de 50: Omgaan met een dubbel stigma' staat stil bij de vragen, uitdagingen en kansen die daarbij komen kijken. Wat betekent het om ouder te worden met autisme? Hoe beïnvloeden lichamelijke, emotionele en sociale veranderingen het dagelijks functioneren? Welke sporen laat autisme na in een leven waarin het lange tijd onopgemerkt bleef?

Tijdens deze bijeenkomst gaan we in op recente inzichten over verouderen met autisme, de specifieke aandachtspunten in diagnostiek en behandeling, en het belang van samenwerking tussen ouderen, naasten en professionals. Ook staan we stil bij de waarde van herkenning, psycho-educatie en passende ondersteuning om de kwaliteit van leven op latere leeftijd te versterken.

Programma

Tijd	Lezing
10.00 – 12.00 uur	CASS18+ Werkgroep bijeenkomsten WG Diagnostiek, WG Behandeling en WG Wetenschappelijk onderzoek. (enkel toegankelijk voor leden van de werkgroepen)
12.00 – 13.00 uur	Lunchbuffet
13.00 – 13.15 uur	Introductie middagprogramma & stand van zaken CASS18+ Door dr. Els Blijd-Hoogewys / bestuur CASS18+
13.15 – 14.00 uur	Lezing 1: Alles wat we (willen) weten over verouderen met autisme. Door Prof. Dr. Hilde Geurts; hoogleraar klinische neuropsychologie Universiteit van Amsterdam en senioronderzoeker TOPGGz-instelling Leo Kannerhuis.
14.00 – 14.30 uur	PAUZE (30 minuten)
14.30 – 15.15 uur	Lezing 2: Een diagnose autisme boven de 50: wat dan? Door Rosalien Wilting, klinisch psycholoog en psychotherapeut.
15.15 – 16.00 uur	Lezing 3: Spoorzoeken met autisme, welke sporen laat autisme na in het leven. Door Dr. Annemiek Koster
16.00 – 16.30 uur	Groepsdiscussie n.a.v. thema van vandaag.
16.30 – 17.00 uur	Afsluitende borrel

Prof. dr. Hilde Geurts is hoogleraar klinische neuropsychologie aan de Universiteit van Amsterdam en senioronderzoeker bij het TOPGGz-instelling Leo Kannerhuis (Youz/PG). Haar onderzoek richt zich al vele jaren op autisme gedurende de levensloop. Waar ze zich vroeger vooral op kinderen met autisme en ADHD richtte, heeft ze zich later gespecialiseerd in ouderen met autisme. Haar onderzoek is breed en bestrijkt zowel interventie-, vragenlijst- als experimenteel onderzoek en zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek. Hierbij is ze een sterke voorstander van open wetenschap en dus ook nauwe samenwerking met autistische ouderen en klinici. Vanuit die overtuiging is ze in het verleden actief geweest voor CASS18+ en de multidisciplinaire richtlijn en was ze medeoprichter van de academische werkplaatsen autisme en vicepresident van de *International Society for Autism Research*. Na een langlopend onderzoek naar verouderen met autisme, heeft ze zich het afgelopen jaar vooral gericht de vertaalslag van wetenschap naar praktijk wat in 2026 zal resulteren in twee boeken.

Alles wat we (willen) weten over verouderen met autisme

In deze lezing zal Hilde enkele in het oog springende recente bevindingen bespreken over ouderen met autisme die relevant zijn voor de klinische praktijk. Hierbij zal eerst ingegaan worden waarom verouderen met autisme specifieke aandacht verdient. Daarna zal er aandacht zijn voor de bio psychosociale aspecten van het oudtistisch zijn oftewel wat gebeurt er in het lichaam, wat verandert er qua gemoed en in het leven. Op basis van deze bevindingen benadrukt ze het belang van het standaard in kaart brengen van alexithymie en interoceptie en het regelmatig controleren van iemands lichamelijke gezondheid. Dit kan namelijk letterlijk van levensbelang zijn.

Rosalien Wilting is klinisch psycholoog en psychotherapeut, en inmiddels 35 jaar werkzaam in de ouderenpsychiatrie. Al jaren bepleit ze, dat er sprake is van onderdetectie en onderbehandeling van ouderen met psychische – en psychiatrische klachten. Deze boodschap moet helaas steeds verkondigd worden. Rosalien is betrokken bij onderwijs, lezingen en het opleiden van klinici. Ook tracht ze deze boodschap te brengen door erover te publiceren, onder meer via het boek *‘Met de jaren, waarom het wel zin heeft om ouderen met psychische problemen te behandelen’*, geschreven samen met Arjan Videler. Op haar werkplek bij GGz Breburg, Topklinisch Centrum PersonaCura voor Persoonlijkheden- en/of Ontwikkelingsstoornissen bij Senioren, is ze betrokken bij innovatie en wetenschappelijk onderzoek. Rosalien was drijvende kracht achter de ontwikkeling van een nieuwe psycho-educatiecursus voor ouderen met een late diagnose autisme die momenteel wordt uitgerold en onderzocht in 11 ggz-instellingen in Nederland. Ook ontwikkelde zij samen met ouderen met autisme en met Jolien Diekhorst een op ACT gebaseerde behandelgroep voor senioren met autisme. Eén belangrijk aandachtspunt voor Rosalien is de inzet van ervaringsdeskundigheid, zowel in het contact met cliënten als bij innovatieve ontwikkelingen.

Een diagnose autisme boven de 50: wat dan?

Zo'n 15 jaar geleden wisten we nog weinig t.a.v. ouderen met (mogelijk) autisme, hoe te diagnosticeren, welke behandeling passend zou zijn? Mijn collega's en ik waren ervaren in de ouderenpsychiatrie en uiteraard hebben we gretig gebruik gemaakt van de kennis in de volwassenpsychiatrie m.b.t. autisme. Maar deze sloot onvoldoende aan. In deze lezing zal Rosalien ervaringen uit de klinische praktijk bundelen. De afgelopen jaren hebben we veel geleerd van onze cliënten en hun naasten. We beseffen dat we ook nog veel meer willen weten en dat er nog veel te leren valt. Samen, als er een beroep op ons wordt gedaan (want niet iedereen met mogelijk autisme zal een vraag hebben, ook goed om te realiseren), dan is de samenwerking met cliënt en naasten essentieel. Maar zeker ook met het professionele netwerk, huisarts en specialisten. Rosalien zal ingaan op de meerwaarde van psycho-educatie, voor ouderen en voor naasten, en op behandeling van comorbiditeit, bijvoorbeeld via ACT in groepsverband.

Dr. Annemiek Koster werd ruim tien jaar geleden na haar pensioen gediagnosticeerd met het syndroom van Asperger. Daarvóór werkte ze als wetenschappelijk medewerker bij de overheid en is ze gepromoveerd op een onderzoek naar de validiteit van 'patiëntoordelen' in de ggz. Daarna is zij vrijwilligerswerk gaan doen bij de NVA. Zo was zij onder meer lid van het landelijk resp. regionale bestuur, is zij free lance auteur voor het Autisme Magazine van de NVA, maakte zij tot de zomer van 2025 onderdeel uit van het Autisme Expertisenetwerk Drenthe en geeft zij presentaties. Zij maakt zich tegenwoordig sterk voor aandacht voor autisme bij ouderen. Nadat bij Annemiek autisme werd vastgesteld, viel er van alles op zijn plek: ze leerde dat begrip en acceptatie daarvan en er als vrijwilliger mee aan de slag gaan voor haar belangrijk waren. Tegenwoordig durft ze open te zijn over autisme als 'een van haar charmes' in plaats van het weg te stoppen als een donker deel van zichzelf.

Spoorzoeken met autisme, welke sporen laat autisme na in het leven.

In deze lezing zal Annemiek vanuit ervaringsperspectief ingaan op de verschuivende impact van een diagnose op latere leeftijd. Vele ouderen hebben een leven geleefd zonder te weten dat er autisme speelde. En voor vele ouderen geldt dat nog steeds. In het bijzonder zal ze ingaan op de sporen die bij een heel late diagnose pas achteraf herkend en erkend worden.

Accreditatie

Er is voor dit dagsymposium accreditatie van 3 punten aangevraagd bij NVvP, FGZPT en V&VN.

Inschrijving

Hulpverlenersnetwerk voor
volwassenen met autisme

Voor deze bijeenkomst kunt u zich aanmelden door het formulier via onderstaande link in te vullen.

{{ link naar inschrijfformulier }}

Inschrijvingen worden 14 maart bevestigd.

Voor vragen: mail naar Willemijn van der Ploeg, CASS18plus@psychiatrienoord.nl